

Länsstyrelsen
Västerbottens län
Naturskydd

BESLUT

Datum

2006-08-24

Beteckning

511-11626-2000

1(9)

Delg. kvitto

Enligt sändlista

Förordnande om utökning av naturreservatet Långrumpskogen i Nordmalings kommun

(3 bilagor)

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta ska vara naturreservat.

Beslutet innebär att naturreservatet nu omfattar ett 78 ha större område än det som skyddats genom tidigare beslut. Totalt omfattar reservatet nu 122 ha.

Länsstyrelsens beslut innebär även upphörandet av länsstyrelsens beslut 1986-05-26 om naturreservatsskydd för Långrumpskogen. Den skötselplan för Långrumpskogens naturreservat som länsstyrelsen upprättade och godkände vid samma tidpunkt upphör också i och med detta beslut om naturreservatsskydd för Långrumpskogen.

Syftet med reservatet

Syftet med säkerställande och skötsel av reservatet är att bevara områdets ursprungliga karaktär av naturskog och dess biologiska mångfald genom att skydda, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer. Naturskogsstrukturer som död ved, gamla träd och god skiktning skall bibehållas, utvecklas och återskapas. Förhållandena inom reservatet ska fortsätta vara gynnsamma för fortlevandet av de starkt hotade skalbaggsarterna större barkplattbagge och större granbock. Områdets distinkta uppdelning mellan tallskogsbestånd och granskogsbestånd skall bibehållas genom aktiv skötsel där så krävs. Inom ramen för ovan angivna syften ska reservatet dessutom kunna nyttjas för rörligt friluftsliv, undervisning och forskning.

Uppgifter om reservatet

Namn	Långrumpskogen	
Skyddsform	Naturreservat, nr: 2402049; Natura 2000-område SE0810007	
Kommun	Nordmaling	
Läge	Ca 15 km N Nordmaling	
Ekonomisk karta	20J4g och 20J4h	
Mittkoordinat	X: 1685308, Y: 7070887	
Naturgeografisk region	29 A: Kustslätter och dalar med finsediment kring Norra Bottenviken	
Gräns	Reservatets gräns framgår av bifogad karta	
Markägare	Privat	
Fastighet	Del av Torrböle 2:2	
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län	
Totalareal	122 ha	
Areal produktiv skog	88 ha	
-vatten	0 ha	
- skyddad prod. skog	88 ha	
Naturtyper	- Tallskog av lavtyp (2.1.1.1)	30,7 ha
	- Sumptallskog av ristyp (2.1.1.3)	18 ha
	- Tallskog av lingonristyp (2.1.1.4)	11,7 ha
	- Granskog av blåbärsristyp (2.1.2.1)	16,6 ha
	- Sumpgranskog av ristyp (2.1.2.3)	11,1 ha
	- Tallmosse av skvattramtyp (3.1.1.2)	12,7 ha
	- Tallmosse av ristyp (3.1.1.3)	9,8 ha
	- Fastmattekärr av tuvull-vitmosstyp (3.2.3.1)	11,6 ha

*klassificering enligt
"Vegetationstyper i Norden",
1994*

Beskrivning av reservatet

Långrumpskogen ligger ca 15 km norr om Nordmaling strax söder om Öreälven. Reservatet är beläget i övergångszonen mellan områden täckta med älvsediment och det omgivande moränlandskapet. Området består av långsträckta, låga, urskogsklädda moränryggar och mellanliggande områden med sumpskogar och våtmarker bestående av topogena fastmattekärr och svagt välvda mossar. En liten skogsbäck, Långrumpbäcken, rinner genom de finkorniga sedimentmarkerna i områdets västra del. Mellan Långrumpbäckens sänka och sandtallskogarna i nordost ligger tre mindre, välavgränsade myrar med det gemensamma namnet Grönmyran. Höjden över havet varierar mellan 85 - 100 m.

Berggrunden i området domineras av gråvacka, delvis omvandlad till gnejs. Jordartsmässigt domineras området av sedimenterade jordarter som sand och silt med inslag av nordsydgående moränåsar samt intilliggande torvmarker i sänkorna mellan åsarna. Områdets nordöstra del utgörs av en

flack sandhed medan den västra delen domineras av siltmarker utmed Långrumpbäcken.

Skogarna inom reservatet utgörs av en blandning av tallskogar och granskogar på torr - frisk mark samt sumpskogsbestånd. Områdets skogar har under de senaste 100 till 200 åren till största delen tillåtits att utvecklas fritt utan påverkan av modernt skogsbruk. Trädens ålder varierar från 150 till 200 år, men upp till 300 åriga granar och 400 åriga tallar förekommer allmänt inom området. I fastmarksskogen finns gamla stubbar från äldre plockhuggningar. Beståndets höga ålder och låga påverkansgrad av skogsbruk är mycket ovanligt för Norrlands kustland.

I Långrumpbäckens svagt markerade sänka växer ett starkt slutet bestånd av sumpgranskog. I beståndet ingår förutom gran även en del högvuxna och grova tallar samt en hel del gamla och ofta döende glasbjörkar. Skogen är mycket hänglavsrik och granarna är i stor utsträckning draperade med man- och skägglavar. Diameterspridningen i beståndet är mycket varierande medan åldersfördelningen är mer homogen. Många klena stavagranar är starkt undertryckta och har ofta samma ålder som de grövsta träden i området. Död ved förekommer allmänt i området i form av både avbrutna lågor, rotvältor och torrakor. En stor del av de klenare granarna är påverkade av snöbrott. I de övre delarna av slutningen mot Långrumpbäcken är marken mer väl-dränerad varvid skogstypen övergår mot frisk blåbärsristyp. Tallinslaget ökar markant ju längre från bäcken man kommer, liksom inslaget av gamla grova vårtbjörkar med högt ansatt krona. På bäckens östra sida kulminerar slutningen i en svagt markerad åsrygg där tallen är dominerande trädslag. Tallarna är här synnerligen grova och högvuxna och det äldsta trädet daterades till 273 år 1980, och närmar sig således idag sin 300:e födelsedag. Åsen östsluttning kläds av äldre skiktad blåbärsgranskog som i sin nedre del övergår i en slags mosaik mellan sumptallskog och mosse. Omedelbart öster om sänkan förekommer ännu en moränås som avverkats för ca 10 år sedan. Längre österut utbreder sig ett större område med tallnaturskog på mark av torr lavristyp. Beståndet är skiktat och luckigt med upp till fyra generationer tallar, de äldsta mellan 300 - 400 år gamla. Andelen död ved är mestadels liten och består främst av sentida lågor och vindfäll. I områdets sydöstra del återfinns ett småbrutet och mosaikartat landskap av tallmosse, tallnaturskog och grandominerad barrblandskog med riklig förekomst av död ved och hänglavar. Mindre delar av sedimentmarkerna utgörs av ett par nyupptagna hyggen med kvarlämnad fröträdsställning med 150 - 250 åriga frötallar. På flera ställen i reservatet, bland annat i de nordöstra respektive nordvästra hörnet, förekommer små områden med sumptallskog. Många tallar är över 200 år gamla.

Myrarna i området består av en mosaikartad blandning mellan glest tallbevuxna mossar av skvattram typ och ristyp samt fattiga fastmattekärr av

tuvull-vitmossetyp. De östra delarna av Grönmyran är starkt dikningspåverkade.

Genomgående finns endast svaga spår av brand inom reservatet. Kolade gamla stubbar förekommer inom vissa delar av området, som t ex på åsen öster om Långrumpbäcken, medan andra delar helt saknar tydliga brandspår. Äldre träd med brandljud förekommer mycket sparsamt. Det är dock sannolikt att området varit påverkat av bränder långt tillbaka i tiden. Troligtvis har skogen brunnit någon gång i slutet av 1600 - början av 1700 talet i samband med att en omfattande landskapstäckande brand drog fram i omgivningen.

Inom området finns kulturlämningar i form av två kolbottnar. På sandtallheden förekommer spår av äldre stubbtäkter för tjärframställning. Pollenanalyser som genomförts i sumpskogarna intill Långrumpbäcken vittnar även om att detta område använts både som kornsvedja, slåttermark och betesmark under olika perioder fram till åtminstone 1700-talets början.

Långrumpskogens variationsrika skogsmiljöer och östliga läge i länet kombinerat med mycket lång skoglig kontinuitet och låg påverkansgrad av skogsbruk gör området till en verklig hot-spot för hotade skogsarter beroende av urskogsartade skogar med god förekomst av död ved. Inom området har följande rödlistade arter och signalarter påträffats (hotkategori inom parentes): Större barkplattbagge (EN), liten barkplattbagge (VU), större granbock (EN), stubbfuktbagge (VU), reliktbock (NT), korthåring kulhalsbock (NT), mindre frågeteckenbock (NT), nordlig kamklobagge (NT), slemsvampmögelbagge (NT), mycelbaggarna *Agathidium discoideum* (NT), *A. mandibulare* (NT) och *A. Nigrinum* (NT), trädsvampborraren *Ennearthron laricinum* (NT), kortvingarna *Olisthaerus substriatus* (NT), *Pentanota mueseli* (NT) och *Tachinus elegans* (NT), brunbaggarna *Orchesia fasciata* (NT) och *Zilora ferruginea* (NT), glansbaggen *Epuraea longipennis* (DD), jättesvampmal, brunpudrad nållav (NT), nordlig nållav (NT), liten spiklav, kortskaftad ärgspik, stiftgelélav (NT), aspgelélav (NT), lunglav (NT), bårdlav, violettgrå tagellav (NT), gammelgransskål (NT), rynkskinn (NT), gräddticka (VU), lappticka (NT), rosenticka (NT), ullticka, tallticka, bollvitmossa, tretåig hackspett (VU), lavskrika (NT) och tofsmes.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla.

Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap 5 § miljöbalken)

Utöver vad som gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att inom reservatet

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, undantag medges för uppförande av älgjaktorn efter samråd med länsstyrelsen,
2. anlägga väg, mark- eller luftledning,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämna, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag,
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsvårdsåtgärd,
5. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
6. framföra motordrivet fordon, inklusive snöskoter, undantag medges för uttransport av fälld älg med älgdragare och för snöskoterkörning vintertid på väl tjälad mark för rennäringens vardagliga skötsel,
7. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnärlingsmedel,
8. bedriva militär övningsverksamhet.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för markägare att nyttja befintligt vägsystem inom reservatet för skogstransporter.

Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning av informationstavlor,
3. förstärkning av parkeringsplats i anslutning till reservatsentrén,
4. skötselåtgärder enligt skötselplan,
5. undersökningar och övervakning av områdets växt och djurarter.

Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt, inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Utöver vad som gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att inom reservatet

1. framföra motordrivet fordon, inklusive snöskoter,
2. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
3. göra åverkan på mark- eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade,
4. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,
5. fånga eller insamla insekter och andra djur, undantag medges för av länsstyrelsen godkänd insamling i forskningssyfte,
6. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning,
7. elda.

Ovanstående föreskrifter enligt 7 kap 5, 6 och 30 §§ ska inte utgöra hinder för åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet enligt skötselplanen.

Föreskrifter rörande förvaltningen av reservatet (3 § förordningen om
områdesskydd enligt miljöbalken 1998:1252)

1. Länsstyrelsen i AC-län ska vara naturvårdsförvaltare,
2. Förvaltaren ansvarar för att reservatet märks ut enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar,
3. Länsstyrelsen fastställer de föreskrifter om naturvårdsförvaltning som framgår av bifogad skötselplan.

Andra föreskrifter som gäller för området

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området. Av särskilt betydelse för syftena med reservatet är:

7 kap 29a-b §§ MB med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område.

Upplysningar

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl. Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Ärendets beredning

Områdets höga naturvärden uppmärksammades i slutet av 1970-talet. Länsstyrelsen lät då utföra en särskild naturinventering för att i detalj kartlägga områdets betydelse. I Urskogsinventeringen 1982 placerades området i högsta värdeklass. Ett naturreservat bildades av områdets västra, grandominerade delar 1986. Intrångsersättning betalades ut till den berörda markägaren.

De höga naturvärdena i skogarna omedelbart nordost om det befintliga reservatet uppmärksammades av skogsvårdsstyrelsen (nuvarande skogsstyrelsen) i samband med deras nyckelbiotopsinventering. Merparten av reservatsutvidgningen klassades som antingen nyckelbiotop eller objekt med naturvärde. Delar av området som klassats som nyckelbiotop avverkningsanmäldes 1997 vilket initierade en dialog om skydd med markägaren. Länsstyrelsen har sedan besökt området vid ett flertal tillfällen för att samla in ytterligare underlag om områdets naturvärden.

Långrumpskogen har givits hög prioritet i arbetet med skydd av skog i Västerbottens län.

Forskare vid SLU i Umeå har under senare tid utnyttjat området för forskning om den döda vedens betydelse i skogslandskapet. Ytterligare kunskap rörande framför allt förekomst av en mängd hotade och ovanliga skalbaggar inom området har framkommit via denna forskning.

Eftersom området getts hög prioritet i länsstyrelsens arbete med att bevara hotade naturtyper begärde länsstyrelsen besked från Naturvårdsverket om verket var berett att skjuta till medel för att skydda området som naturreservat. Naturvårdsverket tillstyrkte under hösten 1999 att länsstyrelsen kunde påbörja förhandlingar med berörd markägare med syfte att bilda naturreservat av området.

Länsstyrelsen tog under slutet av 1999 kontakt med markägarna för att förankra länsstyrelsens planer på ett utökat reservat. Därefter har värdering av marken genomförts och staten har sedan förhandlat med markägarna om ersättning. 2000-12-01 var förhandlingarna avslutade och avtal upprättades mellan parterna där inträngsersättning betalades till markägaren.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda parter. Samtliga instanser som inkommit med yttrande tillstyrker förslaget, undantaget Nordmalings kommun som reserverar sig mot förslaget i sin helhet.

Motiv för beslutet

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och värdet av dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet ökar i takt med detta. Inom den naturgeografiska region (29 a) där Långrumpskogen är beläget utgör arealen skyddad naturskog endast 0,7 % av den totala skogsmarksarealen. Långrumpskogens östliga, älvnära läge kombinerat med låg påverkansgrad av modernt skogsbruk utgör en bristvara i länet i stort, och i synnerhet bland länets skyddade områden. Granskog med urskogskaraktär på låg altitud samt äldre naturskogsartad sandtallskog utgör bägge prioriterade skogstyper i skyddet av skogsområden. Långrumpskogen ligger dessutom i en värdetrakt vilket ytterligare förstärker områdets bevarandevärde. Området har även mycket stor betydelse för en lång rad sällsynta och hotade arter beroende av skogar med urskogskaraktär och gott om död ved. Reservatsområdet är ett område som är så stort att dess nuvarande karaktär kan bevaras och på sikt även utvecklas.

Hur man överklagar

Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar till regeringen, se bilaga 3.

Lorentz Andersson

Andreas Garpebring

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Rodit Eleonora Gustavsson, Torrböle 33, 914 90 Nordmaling
Nordmalings kommun, 914 81 Nordmaling
Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 Umeå
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Sthlm
SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 Uppsala
Skogsstyrelsen, Box 294, 901 06 Umeå
Vapsten Sameby, Box 107, 920 64 Tärnaby